

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/328/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912203259
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Trubanová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6912203259.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803 zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti odporcovi V. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. I., Q. I. XX, za účasti vedľajšieho účastníka Spotrebiteľské združenie OSA so sídlom Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086 zast. advokátskou kanceláriou HKP Legal, s. r. o. so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 992,40 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 6C/33/2012-72, zo dňa 10. 09. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania, m e n í tak, že navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu Spotrebiteľské združenie OSA so sídlom Fedinova 9, Bratislava, trovy konania predstavujúce trovy jeho právneho zastúpenia vo výške 141,79 Eur, k rukám jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie HKP Legal, s. r. o. so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť trovy odvolacieho konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vo výške 40,03 Eur, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie HKP Legal, s. r. o. so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením konanie o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplatenia dlžnej istiny 992,40 Eur spolu s príslušenstvom, podľa ustanovenia § 96 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej „O.s.p.“) zastavil (I. výrok) z dôvodu, že navrhovateľ vzal návrh v celom rozsahu späť. O trovách konania súd rozhodol tak, že účastníci konania právo na náhradu trov konania nemajú (II. výrok), vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznal (III. výrok). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 146 ods. 2, veta prvá v spojení s § 151 ods. I O.s.p.. Navrhovateľovi vrátil časť zaplateného súdneho poplatku vo výške 52,87 Eur (IV. výrok) prostredníctvom príslušného daňového úradu po právoplatnosti rozhodnutia.

Proti uzneseniu podal vedľajší účastník na strane odporcu odvolanie, z obsahu ktorého vyplýva, že napadol výrok, ktorým mu okresný súd nepriznal náhradu trov prvostupňového konania, predstavujúcich náhradu trov právneho zastúpenia, t.j. III. výrok. Žiadal napadnuté rozhodnutie vo výroku o trovách konania podľa § 220 O.s.p. zmeniť tak, že navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania alebo zrušiť a vrátiť v uvedenom rozsahu vec okresnému súdu na ďalšie konanie. V prípade ak by sa dovolací súd stotožnil s názorom okresného súdu o tom, že združeniu na

ochranu spotrebiteľa nepatrí právo na náhradu trov konania, odvolateľ požiadal o prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že do konania vstúpil oznámením, ktorým zároveň vzniesol námietku premlčania, pričom relevantne právne argumentoval, v dôsledku čoho táto skutočnosť viedla k späťvzatiu žaloby a zastaveniu konania voči hlavnému účastníkovi. Námietka premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka konania a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Námietka premlčania je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávných predpisov a bez právneho posúdenia veci a bez samotného vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté. Je teda pravdepodobné, že odporca by bol v konaní neúspešný ako boli neúspešní mnohí ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky. Možnosť právnej ochrany spotrebiteľa determinoval svojim postupom výlučne navrhovateľ. Vedľajší účastník považuje za odporujúce zásade rovnosti podmienok v súdnom procese a zásade spravodlivosti súdneho procesu, aby navrhovateľovi so silným ekonomickým postavením, ktorý žaluje spotrebiteľov často žijúcich na hranici existenčného minima o zaplatenie premlčaných záväzkov, väčšinou z neplatných spotrebiteľských zmlúv, súd priznával v týchto súdnych konaniach s rovnakým kauzálnym základom právo na náhradu trov právneho zastúpenia a občianskemu združeniu pôsobiacemu v nepodnikateľskej sfére a konajúcemu výlučne na prospech spotrebiteľa, ktoré nemá a zväčša si ani nemôže dovoliť právneho zástupcu, právo na náhradu trov konania nepriznal a tým mu odňal základné procesné právo na zastúpenie advokátom. Je zrejmé, že spotrebiteľské združenie si nemôže na vlastné náklady dovoliť realizovať kvalifikovanú ochranu práv spotrebiteľa v súdnom procese, v ktorom si navrhovateľ pri uplatňovaní svojich hromadných zjavne neodôvodnených a premlčaných nárokov a pri podávaní formulárových žalôb v plnom rozsahu uplatňuje svoje základné právo na advokáta. Nepriznaním náhrady trov konania by súd priamo poprel rovnosť podmienok v súdnom konaní a zasiahol aj do procesných práv vedľajšieho účastníka konania garantovaných v ust. § 93 ods. 4 O.s.p., keď je nepochybné, že odporca bol, vďaka vznesenej námietke premlčania zo strany vedľajšieho účastníka, v konaní plne úspešný. Advokátovi nemôže byť na ujmu postup, ak z formálnej stránky upravuje každé svoje podanie podobne, a tiež mu nemôže byť na ujmu, keď na podobnú situáciu používa podobnú, prípadne až takmer identickú právnu argumentáciu. Zdôraznil, že treba mať na zreteli, že aj príprava vzoru právnej argumentácie si vyžaduje odbornú znalosť a čas na prípravu. Vedľajší účastník je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. Prejednávaná vec je pritom typickým spotrebiteľským sporom. Článkom 169 Zmluvy o fungovaní EÚ sa únii ukladá zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov, ako aj podporovať právo spotrebiteľov na informácie a na vytváranie združení na ochranu ich záujmov. Výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, je absurdný - odporujúci zákonom SR a predpisom EÚ, nakoľko pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne, účelne a efektívne chrániť práva spotrebiteľov.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka na strane odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ, poukázal na cieľ „Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS“ (ďalej len „združenie“), ktorým je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Podľa navrhovateľa vedľajší účastník - združenie musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, pričom má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. (viď rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/259/2011). Ak by bolo nutné, aby vedľajší účastník bol zastúpený advokátom, tak bez práva na náhradu trov konania, inak by nebol dôvod na pripustenie vedľajšieho účastníka do konania, keďže by nevedel naplniť predmet svojej činnosti, z čoho vyvodzuje navrhovateľ, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je neúčelné a nadbytočné (obdobne viď rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/164/2012). V zmysle dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. bolo úmyslom zákonodarcu umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné.

Navrhovateľ má skúsenosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, nemá žiadnu vedomosť o prejednávanom prípade, navyše nadbytočne

opakuje viaceré procesné podania (viď rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/141/2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/91/2012). Podľa jeho názoru, trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie a bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle ust. § 150 O.s.p.. Zároveň nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje súd základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelne vynaložené a neboli v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania (viď náleží Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012). Pokiaľ vedľajší účastník argumentuje dôvodnosť priznania trov s poukazom na ust. § 137 O.s.p. a na ustanovenie Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, navrhovateľ uvádza, že združenie odporcu v konaní nezastupuje a ustanovenie § 137 O.s.p. nemožno aplikovať v danom prípade, nakoľko toto ustanovenie priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Považuje právne zastúpenie vedľajšieho účastníka za nadbytočné navyšovanie trov konania a nehospodárnosť konania, na ktorú skutočnosť okresný súd správne prihliadol a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. K o návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ uviedol, že je nedôvodný, pretože v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania a Súdny dvor EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť, prekročil by svoje právomoci (obdobne viď rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/70/2012). Navrhol rozhodnutie v napadnutom výroku o trovách konania podľa § 219 O.s.p. potvrdiť, zároveň si uplatnil a špecifikoval trovy odvolacieho konania vo výške 40,03 Eur.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, a to z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O. s. p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O. s. p.). Odvolaním nenapadnuté výroky uznesenia okresného súdu o zastavení konania, o náhrade trov konania ostatných účastníkov a o vrátení časti zaplateného súdneho poplatku navrhovateľovi zostali nedotknuté (výroky I. II. a IV.) (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Pre správne rozhodnutie v tomto konaní je preto potrebné primárne zodpovedať na otázku, či Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova č. 9, IČO: 42 260 086 (resp. vo všeobecnosti akýkoľvek subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa) je oprávnený vystupovať v konaní ako vedľajší účastník, a ak áno, či sa ako vedľajší účastník môže v konaní nechať právne zastupovať advokátom a či mu v súvislosti s týmto právnym zastupovaním môže vzniknúť právo na náhradu trov konania (resp. trov právneho zastúpenia).

Z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie (ktoré bolo do Občianskeho súdneho poriadku zavedené s účinnosťou od 15. 10. 2008 zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa (podľa poznámky 10a uvedenej v tomto ustanovení) považuje aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Z dôvodovej správy k tejto právnej úprave vyplýva, že jej cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Keďže ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. je z hľadiska systematického zaradenia vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 O. s. p. špeciálnym ustanovením, možno vyvodíť, že v tomto prípade sa nevyžaduje splnenie všeobecnej podmienky pre

pripustenie vstupu do konania vyplývajúcej z ustanovenia § 93 ods. 1 O. s. p., ktorou je existencia právneho záujmu na výsledku konania.

Z ustanovenia § 93 ods. 4 O. s. p. vyplýva, že: „V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.“

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova č. 9, IČO: 42 260 086 má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože (ako už bolo uvedené vyššie) možnosť aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p.. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V danom prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ vzal návrh v celom rozsahu späť (č.l. 64 -65 súdneho spisu), bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod, avšak niet pochybností o tom, že aj keď odporca podal voči vydanému platobnému rozkazu odpor (č.l. 19 - 21 súdneho spisu a vyjadrenie navrhovateľa k odporcu č.l. 43), k tomuto procesnému kroku pristúpil až po tom, ako mu bolo zo strany súdu doručené oznámenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania na strane odporcu, v rámci ktorého oznámenia vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania voči uplatňovanému nároku (č. l. 48 - 55 súdneho spisu).

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou, a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak účelne vynaložené trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal navrhovateľ návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť bez toho, aby uviedol konkrétny dôvod, pričom z obsahu spisu možno vyvodiť, že tak urobil z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na

strane odporcu, možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinenia. Preto podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. boli splnené podmienky na to, aby bol navrhovateľ zaviazaný nahradiť odporcovi a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania v prípade, že si odporca a vedľajší účastník trovy konania uplatnili a tieto boli účelne vynaložené.

Odporcovi, ktorý si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, okresný súd v súlade so zákonom náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu rozhodol rovnakým spôsobom, a to z dôvodu, že trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nepovažoval za účelne vynaložené aj s poukazom na čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Konštatoval pritom, že vedľajší účastník na strane odporcu ako združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľa by malo samotné disponovať príslušným aparátom a znalosťami pre túto hlavnú agendu, do konaní vstupuje hromadne a jeho podania (vznesenie námietky premlčania) sú identické typizované úkony podľa vzoru, ktoré môžu byť generované aj automatizovane.

S nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu sa však odvolací súd nemohol stotožniť, keď tieto považoval za účelne vynaložené.

Účelnosť trov právneho zastúpenia potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva v súdnom konaní je potrebné posudzovať z hľadiska, či boli tieto trovy vynaložené na úkony, ktoré mali reálny vplyv na výsledok súdneho konania, prihliada sa na obsah uvedených úkonov (z hľadiska ich skutkovej a právnej náročnosti) ako aj na skutočnosť, či právnym zastúpením a následným uplatňovaním jeho trov vzhľadom k osobitostiam niektorých sporov a účastníkov konania celkom zjavne nedochádza k zneužívaniu práva na zastúpenie advokátom.

Ako už bolo uvedené vyššie, aj keď to navrhovateľ v späťvzati svojho návrhu výslovne neuviedol, návrh vzal späť z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu. Pokiaľ si potom vedľajší účastník na strane odporcu uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a písomné podanie na súd, v ktorom bola námietka premlčania vznesená), uvedené úkony možno považovať za účelné z hľadiska toho, že ich vynaložením vedľajší účastník sledoval a priamo realizoval ochranu práv odporcu proti uplatňovanému nároku navrhovateľa. Úkon príprava a prevzatie právneho zastúpenia možno pritom považovať za nevyhnutný z hľadiska toho, aby sa právny zástupca vedľajšieho účastníka oboznámil s uplatňovaným nárokom v návrhu na začatie konania (jeho charakterom a právnym či skutkovým odôvodnením) a jeho prílohami (v prejednávanej príhode najmä so zmluvou, plnenie z ktorej navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje, obchodnými podmienkami, sadzobníkom poplatkov, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere z 08.02.2001, oznámením a zmluvou o postúpení pohľadávok, pokusom o zmier) a rovnako s obranou, ktorú v konaní pred vstupom vedľajšieho účastníka do konania použil odporca (č. l. 19-21 spisu). Čo sa týka druhého uplatňovaného úkonu - vyjadrenie k návrhu na začatie konania zo dňa 30.04.2012, je síce možné súhlasiť s názorom okresného súdu, že tento úkon vykazuje určité podobnosti s inými vyjadreniami vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ktoré tento využíva aj v iných konaniach, v ktorých v pozícii vedľajšieho účastníka vystupuje, na druhej strane je však nutné poukázať na skutočnosť, že spôsob obrany vedľajšieho účastníka na strane odporcu (v postavení spotrebiteľa) determinuje práve navrhovateľ podávaním formulárových žalôb na základe spotrebiteľských zmlúv s premlčanými nárokmi. Pokiaľ teda navrhovateľ opakovane vyvoláva spory na obdobnom skutkovom a právnom základe, nie je možné vytykať právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka, keď v záujme efektívnej ochrany spotrebiteľa využije obdobné prostriedky ochrany, navyše ak uvedené prostriedky sa ukázali byť účinnými v iných obdobných konaniach. Uvedené konštatovanie je zdôraznené skutočnosťou, že v niektorých prípadoch je obrana už použitá v inom konaní, kde vedľajší účastník vystupoval, jedinou účinnou, a teda ak má vedľajší účastník záujem reálne ochranu spotrebiteľa dosiahnuť, nevyhnutne musí siahať k obrane, ktorú už v minulosti použil. Vedľajší účastník vo svojom vyjadrení okrem vznesenej námietky premlčania, akcentoval spotrebiteľské vzťahy ako vzťahy občianskoprávne, poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 M Cdo/20/2009 a z toho vyplývajúci záver, že plynutie premlčacej doby je nutné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka. Podanie vedľajšieho účastníka teda obsahuje dostatočné

právne argumenty spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie súdu vo veci. Skutočnosť, že účastník konania (prípadne vedľajší účastník) vystupuje v určitých typoch sporov opakovane (hromadne), nie je sama o sebe dôvodom, pre ktorý by neboli jeho trov, v takýchto konaniach vynaložené, účelné.

Rovnako sa nemožno stotožniť s názorom okresného súdu, že vedľajší účastník - občianske združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť samo o sebe schopné poskytnúť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľom. K oponentúre tohoto názoru je potrebné uviesť, že vedľajší účastník (občianske združenie) je založené podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ktorý zákon v § 1 ods. 3 písm. b/ negatívne vymedzuje svoju pôsobnosť tak, že sa nevzťahuje na zárobkovú činnosť alebo na zabezpečenie riadneho výkonu určitých povolaní, a ďalej v § 8 ods. 1 uvádza, že Ministerstvo vnútra SR registráciu občianskeho združenia na tento účel odmieta. Pokiaľ svojím názorom okresný súd mal na mysli, že v rámci občianskeho združenia zameraného na ochranu spotrebiteľov realizujú svoje ústavné právo združovať sa výlučne alebo aspoň prevažne osoby s právnickým vzdelaním, ktoré následne z tohto titulu „musia byť zo svojej podstaty schopné samostatne poskytovať právnu pomoc v súdnych konaniach“, s uvedeným sa opätovne stotožniť nemožno. Podľa článku 29 Ústavy SR sa totiž právo združovať sa zaručuje každému a výkon tohto práva je možné obmedziť len v prípadoch ustanovených zákonom, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných. Preto sa v občianskych združeniach (v výnimkou platiacou pre odborové organizácie podľa § 2 ods. 4 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov) môžu združovať akékoľvek subjekty práva, a to bez ohľadu na skutočnosť, či sú odborne spôsobilé vykonávať všetky činnosti, ktoré to ktoré občianske združenie vykonáva. Preto napríklad občianske združenie, ktorého účelom je ochrana práv spotrebiteľa, môže byť tvorené napríklad výlučne len laikmi z oblasti práva a svoju činnosť v rámci súdnych konaní nutne realizovať (ak chce ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní efektívne zabezpečiť) prostredníctvom tretích splnomocnených osôb, napríklad prostredníctvom advokáta. A rovnako môže byť takéto združenie tvorené odborníkmi z oblastí ochrany spotrebiteľa pôsobiacimi napríklad v oblasti potravinárstva, skúšobníctva kvality výrobkov a pod., ktorá skutočnosť by rovnako neznamenal, že uvedené osoby dokážu spotrebiteľovi poskytnúť kvalifikovanú pomoc aj v súdnom konaní bez pomoci právne kvalifikovanej osoby. Zo samotnej skutočnosti, že vedľajší účastník je podľa znenia svojich stanov založený za účelom ochrany spotrebiteľa, teda nemožno (tak ako to urobil okresný súd) ešte vyvodiť, že vedľajší účastník je sám o sebe spôsobilý kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi v rámci súdneho konania poskytnúť. Uvedené platí tým skôr, že v konaní nebolo preukázané, že by členmi vedľajšieho účastníka boli osoby, ktoré majú právnické vzdelanie.

Daný prípad je rovnako potrebné odlišovať od skutkového aj právneho stavu v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/03, na ktorý nález poukazoval navrhovateľ vo svojom vyjadrení, pretože v citovanom náleze Ústavný súd SR neposudzoval, či všeobecný súd správne vyhodnotil účelnosť trov úspešného účastníka konania, ale posudzoval výlučne otázku, či nepriznaním náhrady trov právneho zastúpenia účastníkovi, ktorý disponuje vlastným právnym oddelením t. j. viacerými pracovníkmi s právnickým vzdelaním, všeobecný súd neporuší základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konania, teda otázku, či všeobecný súd môže úspešnému účastníkovi náhradu trov konania z dôvodov uvedených v zákone nepriznať, a ak tak učiní, či neodníme takémuto účastníkovi práva garantované v čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR.

Odvolačný súd nijakým spôsobom nespochybňuje, že pokiaľ Občiansky súdny poriadok účastníkom priznáva právo na náhradu nie akýchkoľvek, ale len účelne vynaložených trov konania, ak konajúci súd dospeje k záveru, že trov, ktoré si úspešný účastník konania v tomto konaní uplatnil, nie sú účelné, je plne na mieste takémuto účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Nie je možné totiž opomenúť, že úlohou náhrady trov konania nie je sankcionovať neúspešného účastníka konania, ale úspešnému účastníkovi nahradiť náklady, ktoré na konanie musel nevyhnutne vynaložiť. Navyše napr. Ústavný súd ČR už v uznesení sp. zn. III. ÚS 2284/12 konštatoval, že právo na právnu pomoc a náhrada nákladov konania s právnym zastupovaním v konaní sú dve rôzne veci; obe spolu síce úzko súvisiace, nie však nevyhnutne neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sa odvíja od iných predpokladov než samotná možnosť nechať sa v konaní zastupovať. To je nakoniec zrejmé i z toho, že existujú súdne konania, v ktorých sa podľa zákona účastníkom konania právo na náhradu trov konania nikdy nepriznáva, keď zákon stanovuje, že účastníci nemajú na náhradu trov takéhoto konania právo (pozri napr. § 144 O. s. p.). Nemožno pritom tvrdiť,

že by takéto ustanovenia zákona boli v rozpore s právom na právnu pomoc, pretože žiadnemu z účastníkov právo nechať sa v konaní zastupovať neupierajú. Rovnako ako nie je porušením práva na právnu pomoc, ak neprizná súd náhradu nákladov spojených so zastúpením advokátom účastníkovi, ktorý vo veci nemal úspech, nie je jeho porušením ani to, ak súd tieto náklady úspešnému účastníkovi neprizná z dôvodu, ak dospeje k záveru, že sú naplnené zákonné kritéria, za ktorých súd náhradu nákladov priznať nemôže, napr. práve preto, že ide o náklady, ktoré neboli potrebné k účelnému uplatňovaniu alebo bráneniu práva. V prípade, že by však na nepriznanie náhrady trov úspešnému účastníkovi konania neexistovali zákonné dôvody, a napriek uvedenému by súd takémuto účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, svojim postupom by zasiahol do práva takétoho účastníka na spravodlivé súdne konanie.

Vedľajší účastník na strane odporcu si spolu s vyjadrením k návrhu na začatie konania uplatnil trovy prvostupňového konania za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia a vyjadrenie zo dňa 30.04.2012) bez ich vyčíslenia s uvedením, že tieto v prípade úspechu špecifikuje po skončení konania, resp. na výzvu súdu. Svojim vyjadrením zo dňa 31.7.2012 k späťvzatiu návrhu navrhovateľa opäť žiadal priznať náhradu trov konania. Z uvedeného dôvodu odvolací súd priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby, pričom vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za každý úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení zmien a doplnkov (ďalej len „vyhláška“) z uplatňovanej sumy (hodnoty sporu) 992,40 Eur, za ktoré mu vznikol nárok na odmenu v celkovej sume 141,79 EUR nasledovne: príprava a prevzatie zastúpenia v sume 51,45 EUR (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) a vyjadrenie zo dňa 30.04.2012 v sume 51,45 EUR (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky), náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné za 2 úkony á 7,63 EUR, teda spolu 15,26 EUR. Nakoľko je právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporcu platiteľom dane podľa osobitného predpisu, podľa § 18 ods. 3 vyhlášky sa zvyšuje jeho odmena a náhrady o 20 %-nú daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“), ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu, v prejednávacom prípade o sumu 23,63 EUR.

Celkovo teda vedľajší účastník na strane odporcu v prvostupňovom konaní účelne vynaložil trovy konania vo výške 141,79 EUR. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý výrok uznesenia okresného súdu o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu podľa § 220 O. s. p. zmenil a navrhovateľa zaviazal nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 141,79 EUR, k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporcu, a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Odporca i vedľajší účastník na strane odporcu boli v odvolacom konaní úspešní, a preto im podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporca si trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne konkrétne trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania odporcu nerozhodoval. Vedľajší účastník na strane odporcu si uplatnil trovy odvolacieho konania (predstavujúce trovy právneho zastúpenia) vo výške 51,45 Eur s DPH s odvolaním sa na § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky, za ktorý úkon - podanie odvolania, ktoré sa netýkalo rozhodnutia vo veci samej, prináleží podľa názoru odvolacieho súdu odmena vo výške 25,73 Eur (základná sadzba tarifnej odmeny určená z hodnoty sporu podľa § 10 ods. 1, s použitím § 14 ods. 3 písm. b/ vyhlášky) a režijná paušálna náhrada výdavkov (§ 16 ods. 3 vyhlášky) v sume 7,63 Eur, teda spolu 33,36 Eur, podľa § 18 ods. 3 vyhlášky sa táto suma zvyšuje o 20 %-nú DPH. Odvolací súd mu preto v súvislosti s týmto odvolacím konaním priznal náhradu trov konania v sume 40,03 Eur.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.